

Volg de gids in Deurne

TRAGE WEGEN

tussen stad en dorp

Met al dat dicht-bij-huistoerisme is een tragewegenwandeling best op zijn plaats. Voor het dichtbevolkte Antwerpen puzzelden we een groene tocht in en rond Deurne in elkaar. Vier parken, een fort, wat volkstuin-tjes en een sociale woonwijk.

Tekst en foto's Chris Van Minnebruggen

WANDEL MEE!

Trage wegen zijn zelden bewegwijzerd, noch van knooppuntbordjes voorzien. Daarom krijg je de wandelbeschrijving telkens mee naast de omschrijving van de bezienswaardigheden onderweg.

Wandel je graag met je gps of smartphone? Scan de QR-code voor de GPX-track.

1. Stap waar de natuur van haar vrijheid geniet

Trots op het Rivierenhof

Geen Rivierenhof zonder het water van het Groot Schijn. Vandaar die grote vijvers en de oude naam *Goed ter Rivieren*.

Je hebt er fiets- en wandelpaden, een openluchttheater dat elke zomer een pak volk lokt en een sprookjeshuis voor kleuters. Ook nog sportterreinen, de kinderboerderij, een brasserie, kunst in de openlucht en gelukkig een rustiger deel waar de natuur van haar vrijheid geniet. En al snijdt het Deurne door-midden, die ligging maakt het Rivierenhof makkelijk bereikbaar. Menig Deurnenaar is er terecht trots op. Geen betere plek om deze wandeling te starten.

Op het Rivierenhof zijn de Deurnenaars terecht trots.

Vertrek (V) bij de bushalte Rivierenhof Zuid van lijn 33 aan de Hooftvunderlei, naast de snelwegbrug van de E313. Met de rug naar die brug loop je het park in. Neem het tweede pad en bocht mee langs de grote visvijver. 100 meter voorbij de rustbank met afdak de aardeweg op en via een bruggetje het Groot Schijn over. Bij de T naar de rotonde met het Atlasbeeld (zie blz. 49) en langs de Spiegelvijver naar het Kasteel Rivierenhof. het asfalt van de Parkweg op. Je loopt al gauw tussen de Rozentuin en het Verkeerspark. Meteen na het verkeerspark en tegenover de Kinderboerderij neem je het kiezelpad. Aan de splitsing met het kunstwerk REflect van Koen Nelissen. Bij het kruispunt opnieuw, langs de Roevijver en 120 meter verder de brug over. Over het vlonderpad hou je rechts tot je een tweede brug over moet en meteen een derde brug. Hou links het kiezelpad aan, bij de T-splitsing opnieuw en bij het asfalt het water van het Groot Schijn over. Je kiest meteen en deelt een kiezelpad met fietsers op een knooppuntenroute. Loop bij de kruising met het knotwilgenlaantje naar de Ruggenveldlaan. Voor je ligt het nieuwe Park Groot Schijn.

“
In het verlengde van het Rivierenhof kwam een nieuw park met speelgelegenheid en rustbanken.

2. Rust op een bankje in het park

Laat het Schijn maar stinken

In een oud volkslied hekelt Antwerpen de stank van het Groot Schijn. Liever dan een slok uit die vuile sloot, moest de Sinjoor maar een glas wijn drinken, ook al was hij platzak.

Als kind staken we de beek nog met dichtgeknepen neus over, vandaag is de waterkwaliteit gelukkig een stuk beter. En dus kwam er in het verlengde van het Rivierenhof een gloednieuw park met speelgelegenheid en rustbanken, aangevuld met fiets- en wandelpaden.

en oversteken via het zebra-pad. over het voetpad en pas 150 meter verder – over het Groot Schijn – het aarden pad achter de ijzeren afsluiting. Het betonbaantje over en pad blijven volgen tot je opnieuw bij beton uitkomt. tot op het terrein van de Makro. en bij de meestal drukke Autolei opnieuw. Je bent in Wommelgem en bijt even op de tanden op dit minder fraaie traject. Na 120 meter bij de lichten, de Draaiboomstraat. Bij de T de Ternesselei in, de brug onderdoor en de rotonde rechts oplopen. Neem de tweede straat, de Van Tichelenlei, en na 50 meter het kiezelpad tussen de velden.

- 1 Kunstwerk REflect van Koen Nelissen.
- 2 Volg de visvijver in het Rivierenhof.
- 3 Langs de Spiegelvijver stap je naar het Kasteel Rivierenhof.

3. Verbaas je over Fort II

Fort zonder soldaten

Het is eraan te zien, dat fort staat er al een tijd. Het heeft zelfs een paar wereldoorlogen doorstaan. Niet bepaald met verve, maar toch. Het maakt deel uit van de Brialmont Fortengordel, acht bakstenen forten die Antwerpen moesten verdedigen tegen elke aanstormende vijand.

13.000 arbeiders bouwden die kleppers in amper vier jaar tijd. Een brede gracht, een hoge buitenomwalling en binnenin nog eens hoog opgetrokken muren: je vraagt je af welke aanvoerder met slechte bedoelingen hier binnen raakt. Toch hadden de forten weinig nut. In WO I hielden ze amper een paar maanden stand. In WO II kwamen ze vooral de Duitsers van pas. Die gebruikten ze als opslagplaats en oefenterrein voor de eigen manschappen.

Vandaag komen in Fort II verenigingen samen, zijn er enkele musea, veel culturele activiteiten en kan de Rock-'n-Roll High School *Wommel* er naar hartenlust op drums en gitaren rammen.

Bij de T-splitsing en het gebouwtje met bijenkasten ➡ tot bij het asfalt van de Fortbaan. Oversteken, even ↶ en ➡ rond de hondenwei en verder over het paadje naast de gracht van *Fort II*. Blijven volgen tot de ingang van het fort.

Bij de fortingang ➡ en ↕ de Fort II-straat in tot bij de Autolei. Veiligheidshalve ga je ➡, steek je bij de lichten die drukke verkeersweg over en kom je terug om dan ➡ de Veldstraat te kiezen. Aan het eind daarvan het houten bruggetje over de Koude Beek en bij de eerste splitsing ➡, bij de tweede ↶ door de volkstuinten.

4. Sla een praatje met tuinders

Groene vingers in de volkstuintjes

Wat meer dan honderd jaar geleden begon als een manier om die andere epidemie te bestrijden - de grote armoede in volle industriële revolutie - is vandaag helemaal terug. Kregen toen vooral arbeiders de kans om groenten en aardappelen te telen, nu staat al wie groene vingers heeft in de rij voor zo'n volkstuintje.

Iedereen komt in aanmerking, dat zie je aan de planters, kwekers, schoffelaars en noeste harkers van allerlei leeftijd, klasse en komaf. Deurne ziet nauwlettend toe. Wie geen orde op zaken houdt of niet regelmatig zaait en oogst, verliest zijn vergunning. En je merkt dat het werkt. De volkstuintjes zijn ook een plek voor sociale ontmoeting. Mensen slaan een praatje, tuinders wisselen plantgoed tegen goede raad of klinken met een blik pils.

👥 Mensen met groene vingers staan in de rij om te kunnen tuinieren in het volkstuinten-complex Drakenhof.

In Fort II stoort niemand zich aan oefenende drummers van Rock-'n-Roll High School Wommel.

5. Zwem in een grote ecologische zwembijver

Boekenberg- en Te Boelaerpark

Toch bijzonder, dat Boekenbergpark. Het begon als buitenhuis voor rijke burgers, en groeide uit tot park met kronkelende paadjes, kunstmatige heuvels en een grillige vijver.

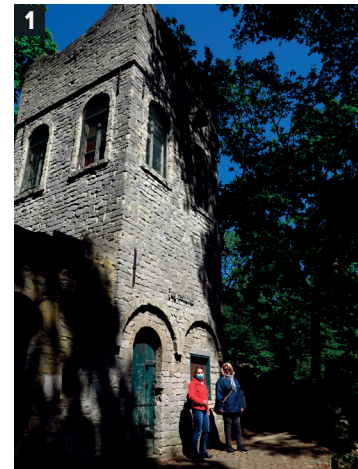
Er volgden nog wat folly's, nutteloze gebouwtjes naar Engels voorbeeld. Een Chinese Toren, een kasteelruïne met een romantische brug en een ijskelder. Maar er is meer. De natuur mag bijna ongehinderd haar gang gaan en je kan er gratis zwemmen in Europa's grootste ecologische zwembijver. En die oude ijskelder is nu het Natuurhistorisch Museum met oude vondsten, mineralen, schelpen en andere natuurhistorische wonderen. Kleine kinderen vinden het de max in die grot.

Magnifieke magnolia

Het Te Boelaerpark is van een heel ander kaliber. Netjes aangelegd met strakke paden, geordende beukenrijen en zitbanken rond een fontein. Veel open ruimte ook met een speeltuin, ligweiden en twee scholen. Heerlijk om daar school te lopen. Bomenknuffelaars kunnen er meer dan vijftig boomsoorten liefhebben, daaronder libanonceders, Amerikaanse eik, paardenkastanjes, beuk en moeraseik. De enorme magnolia centraal in het park steelt elke lente een paar weken lang de show.

Draai mee met het asfalt langs de Chinese Toren en het terras van @ThePark. Voorbij de houten brug en de speeltuin neem je het zandpad. Je komt bij de Jagerstoren, steekt het stenen bruggetje over en dan. Je bocht mee naar links rond de vijver tot je Kasteel Boekenberg ziet, hopelijk al terug open voor gezonde hapjes en dranken in Café Flow. over het kiezelpad, parallel met de Gouverneur Holvoetlaan, en na een bocht naar links de Van Bourscheitlaan over, door het plantsoen. het kruispunt met de Boekenberglei over en de Cruyslei in. de Van Notenstraat, en bij het kruispunt het Te Boelaerpark in. Bij de eerste splitsing, bij de tweede opnieuw. Je bocht mee naar rechts en bij het volgende kruispunt onder een statige beukenrij. Bij de kruising - net voor de speeltuin - Het asfalt over en over het grint. Bij het volgende asfalt en doorlopen naar de parkuitgang. en over het kruispunt de Thibautstraat in. Aan het eind de Muggenberglei op en even verder de Dordrechtlaan.

1 De Jagerstoren in het Boekenbergpark.
2 Wandel langs strakke paden in het Te Boelaerpark.

Bij het verlaten van de tuintjesenclave het kiezelpad naar de Van Strydoncklaan. Ook die kan druk zijn. Voorzichtig oversteken en het voetpad op. Na 50 meter, een aarden paadje. Verderop, de Corneel Franckstraat, en bij het kruispunt, de Dassastraat. Steek de Herentalsebaan over. Je staat nu bij de hoek van Begraafplaats Silsburg, een van de belangrijkste begraafplaatsen van Antwerpen. de Kerkhofweg in, en blijven gaan op het wat verwaarloosde zand- en kiezelpad. Bij de T, de Manebruggestraat in en meebachten naar links tot nog een T. door Eksterlaar en verderop, het De Villegasplein. Bij alweer een T, de August Van Putlei, daarna, de Aimé De Graevestraat. naar de Volkstuinen Drakenhof en tot de Mortselsesteenweg, daarna, daarna door een stukje Floralaan en weer, de Oudedoncklaan. de Heirmanstraat met de fraaie arbeidershuisjes van de Unitaswijk, beschermd als waardevol dorps- en stadsgezicht. het Boekenbergpark in.

6. Bewonder architecturaal erfgoed

Renaat Braem en de Arenawijk

Daar sta je dan, met gemengde gevoelens voor die ooit kraakwitte appartementsblokken rechts en die grijze blokkendozen links. Allemaal sociale woningen en allemaal aan een grondige opknabbeurt toe.

En toch, dat witte beton is van de hand van een van onze belangrijkste naoorlogse architecten, Renaat Braem. De tegendraadse architect wist van meet af aan dat de mensen hier klein behuisd zouden zijn. Dus gaf hij de living van elk appartement een terras mee met zicht op groen. Zijn brutalistisch ontwerp kreeg hier en daar een symbolisch kunstwerk mee.

Dat halfweg de jaren zeventig een andere architect de opdracht kreeg om nog meer woontorens neer te poten op het immense groene plein, deed hem knarsetanden. Uit protest bezetten actievoerders die Arenaweide maandenlang met een tentenkamp. Tevergeefs. Inmiddels zijn de witte woningen van Braem wel beschermd als architecturaal erfgoed en staat een grondig renovatieplan in de steigers. Tegelijk wordt de wijk opnieuw groener.

Net voor de rijweg onder een appartementsblok doorgaat, de parking op. In de linker uithoek kies je het paadje van stoeptegels. Dat zigzagt even en je komt voor de Arenaweide te staan. Loop langs dat groene veld met op je linkerhand een speeltuin, een oefenterrein en de grote koepel van de basketbalarena. Bij de kunstmatige rots hou je rechts en loop je tussen het minivoetbalterrein en een woonblok tot bij de Gabriël Vervoortstraat. en tegenover het zwembad de parking op. Onder de huisnummers 49 en 51 loop je door naar de Herentalsebaan. en bij de lichten . Je ziet al de snelwegbrug bij het vertrekpunt.

1 Sociale woningen getekend door de bekende architect Renaat Braem.
2 Woontorens op de immense Arenaweide.

Meer weten?

RIVIERENHOF:

www.provincieantwerpen.be/aanbod/dvt/rivierenhof.html

PARK GROOT SCHIJN:

www.parkgrootschijn.be

FORT II WOMMELGEM:

www.fortengordels.be

VOLKSTUINEN:

www.volkstuindeurne.com

UNITAS TUIWIKJ:

inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120662

BOEKENBERGPARK:

bit.ly/boekenberg

NATUURHISTORISCH MUSEUM**BOEKENBERG:**

museumboekenberg.be

TE BOELAERPARK:

nl.wikipedia.org/wiki/Te_Boelaerpark

ARENAWIJK:

inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/126552

OVER DEURNE:

www.schattenvandeurne.be

TRAGE WEGEN: www.tragewegen.be

en bit.ly/tragewegeninkaart

Het brutalistische ontwerp van architect Renaat Braem kreeg hier en daar een symbolisch kunstwerk mee.